

METODIKA K PRACOVNÍMU LISTU Č. 3

Cílová skupina: vyšší školní věk, 14–15 let

Fáze vyučovacího procesu: fixace – rozšíření učiva, badatelská výuka, podpora profesionální orientace

Edukační cíl: žák analyzuje vhodné informační zdroje, formuluje specifické problémy 14. století z různých hledisek, navrhuje vlastní řešení problémových situací, vhodně ztvárňuje vybraná témata, při tvorbě aktivizačních úkolů se soustředí na vlastní profesionální orientaci

Didaktické prostředky: psací potřeby, PC, soubor historických a soudobých map

Mezipředmětové vztahy: český jazyk / německý jazyk, informatika, geografie

Doporučená forma: samostatná práce, možno kombinovat s prací ve dvojicích

Metodika: Učitel využije film jako motivaci k problémovým úkolům. Aktivizační úkoly doporučujeme zadat jako krátkodobé edukační projekty.

ŘEŠENÍ:

Ve vhodných informačních zdrojích zjisti podrobnosti Karlovy korunovace českým králem a římským císařem.

Císař Svaté říše římské: 1355–1378

Český král: 1346–1378

Italský král: 1355–1378

Burgundský král: 1365–1378

Moravský markrabě: 1333–1349

Lucemburský hrabě: 1346–1353

Korunovační klenoty Svaté říše římské sloužily jako symbolické atributy pro korunovaci císařů v období 906–1806. Koruna představovala znak světské a duchovní moci panovníka a korunovace touto korunou byla zásadní pro legitimizaci a uznání jeho císařského postavení. Tento zlatnický klenot byl vyroben v 9. a 10. století a je součástí kompletní sady korunovačních klenotů, které zahrnují korunovační kříž, svaté kopí, ceremoniální meč, říšské jablko, žezlo, korunovační evangeliář, korunovační oděv a Svatoštěpánskou burzu. Tyto klenoty jsou dnes uchovávány v Cáchách a Vídní. Koruna Svaté říše římské je zhotovena z drahokamů, zlata a emailů a váží 3,5 kg. Skládá se z osmi zlatých destiček, které jsou spojeny malými panty se závlačkami, které drží klenutý pás nazývaný kamara. Klenotnická výzdoba zahrnuje drahokamy, perly a emailované figury.

Korunovační klenoty českých králů jsou souborem předmětů, které sloužily jako symboly moci a vlády. Tyto klenoty zahrnují Svatováclavskou korunu, královské žezlo, královské jablko a kožená pouzdra



Evropská unie
Evropský fond
pro regionální rozvoj



Cíl EÚS
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014–2020

Tyto pracovní listy vznikly v rámci projektu „Didaktika na hranici – Učíme společně pro budoucnost / Didaktik über Grenzen – Wir unterrichten gemeinsam für die Zukunft“.

pro tyto předměty, podušku pro korunu, korunovační plášť s hermelínovými doplňky a další ozdoby na oděvu. Kromě toho jsou součástí korunovačního pokladu zlatý relikviařový kříž, zvaný korunovační, a obřadní korunovační meč svatého Václava. Svatováclavskou korunu nechal vytvořit Karel IV. ke své korunovaci českým králem v roce 1347, což ji řadí na čtvrté místo nejstarších korunovačních klenotů v Evropě. Ostatní předměty byly vytvořeny později. Klenoty jsou uchovávány v Korunní komoře chrámu sv. Víta v Praze. Zlatá Svatováclavská koruna se skládá ze čtyř dílů ukončených liliemi, které jsou spojeny dvěma příčnými kamarami a na vrcholu osazeny křížkem. Koruna je zdobena 96 drahokamy a perlami, přičemž nejzácnější kámen je červený rubelit na čelní straně. Celkově bylo použito 19 safírů, 30 smaragdů, 44 spinelů, 1 rubín, 1 rubelit, 1 akvamarín a 20 perel. Podle tradice byl do křížku na vrcholu koruny vložen trn z koruny Ježíše Krista, který daroval Karlu IV. francouzský král Jan II. Dobrý. Koruna váží 2,358 kg.

Srovnej historickou mapu s mapou současné Evropy a pojmenuj všechny státy (nebo jejich části), které se dnes nacházejí na území, jímž Karel IV. vládl.

Země Koruny české: Česko, Německo, Polsko
Svatá říše římská: Německo, Švýcarsko, Nizozemsko, Belgie, Lucembursko, Dánsko, Itálie, Francie, Rakousko.

Příklad regionálních problémů:

Itálie. Karel byl v Itálii zástupcem císařských a papežských zájmů. Již od mládí byl místodržitelem území, které získal jeho otec Jan Lucemburský, zejména měst v Lombardii (Brescia, Bergamo, Parma, Cremona, Pavie, Reggio a Modena) a v Toskánsku (Lucca). Od začátku se musel potýkat s intrikami a dokonce roku 1331 unikl pokusu o atentát. Na Velký pátek 29. března dorazil do města Pavia, kde byla pro něj připravena snídaně. Karel jídlo odmítl, protože chtěl jít na mši a přijmout svátosti. Náhodou unikl smrti, protože jídlo bylo otrávené. Karel si všiml neznámého muže, který se pohyboval okolo stolu, když někteří z jeho družiny už byli otráveni. Dal muže zatknout a vyslýchat na mučidlech. Muž prozradil, že byl vyslán z příkazu milánského velmože Azza Viscontiho. Roku 1332 se proti Lucemburkům utvořila nepřátelská liga v Itálii, vedená pány z Milána, Verony, Ferrary a Mantovy. V rozhodující bitvě pod hradem San Felice nakonec Karel zvítězil (sám byl zraněn) a spolu s mnoha dalšími bojovníky zde byl pasován na rytíře. Panství Lucemburků v Itálii však stále klesalo. Karel se rozhodl upevnit svou vládu alespoň v oblasti města Lucca a tak založil pevnost a město Montecarlo. Roku 1333 ale Lucemburkové o své panství v Itálii přišli.

Bavorsko. Bavorský vévoda, falckrabě rýnský a sporný císař Svaté říše římské Ludvík Bavor značně komplikoval začátky samostatné vlády Karla IV. Karel se musel snažit získat uznání nejen od jeho příznivců, ale i od bohatých říšských měst, s podporou hlavních říšských kurfiřtů byl v Bonnu 26. listopadu 1346 kolínským arcibiskupem Walramem korunován římskoněmeckým králem. Tradiční korunovace v Cáchách nebyla možná, protože tamní představitelé města byli věrní Ludvíkovi. Když se Karel v lednu 1347 vracel do Čech, cestoval přes nepřátelské území, a proto se raději přestrojil za panoše.. Za několik měsíců (2. září 1347) byl v Čechách korunován novou královskou korunou, kterou



Evropská unie
Evropský fond
pro regionální rozvoj



CÍL ETZ
Cíl EÚS
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014–2020

Tyto pracovní listy vznikly v rámci projektu
„Didaktika na hranici – Učíme společně pro
budoucnost / Didaktik über Grenzen – Wir
unterrichten gemeinsam für die Zukunft“.

nechal pro tuto příležitost vytvořit a věnoval ji sv. Václavovi. K této příležitosti sepsal také Korunovační řád českých králů. Ludvíka Bavora se Karel IV. nakonec zbavil bez vlastního přičinění, protože Ludvík zemřel 14. října 1347 při lovu na medvědy. Po jeho smrti se Karlovi postupně dařilo získat přátelství doposud nepřátelských měst, jako například Řezna, Norimberku, Špýru, Štrasburku, Basileje a Ulmu. Zachoval se však velkoryse a situace nevyužil k očekávané pomstě.

Francie, Anglie. Karel IV. nebyl ušetřen ani dlouhotrvajícím konfliktem mezi Francií a Anglií, známého jako Stoletá válka. Jeho otec Jan Lucemburský dodržel spojenecký svazek s Francií a zemřel na francouzské straně v prohrané bitvě u Kresčaku roku 1346. Po otcově smrti se Karel zachoval velmi pragmaticky a kvůli problémům ve Svaté říši římské se rychle ze spojeneckého svazku s francouzským králem vyvázal. Až do své smrti zachovával v této stále zuřící válce neutrallitu.



Evropská unie
Evropský fond
pro regionální rozvoj



Člil EÚS
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014–2020

Tyto pracovní listy vznikly v rámci projektu
„Didaktika na hranici – Učíme společně pro
budoucnost / Didaktik über Grenzen – Wir
unterrichten gemeinsam für die Zukunft“.